

Trendinformatie over verslaving

Suzan Oudejans

De alarmerende berichten over het alcoholgebruik in Nederland nemen toe, met name over alcoholgebruik onder jongeren. Steeds vaker belanden in het weekend zeer jonge tieners met een alcoholvergiftiging op de kinderafdeling van het ziekenhuis, de leeftijdsgrenzen bij de verkoop van alcohol worden massaal genegeerd en de term ‘breezersletje’ is inmiddels opgenomen in de Nederlandse *Van Dale*. Allemaal zeer verontrustend, maar in hoeverre is dit echt een trend en hoe zit het met het gebruik van andere middelen? Is die trend internationaal of vormt de Nederlandse tiener een uitzondering? In deze bijdrage daarom aandacht voor twee websites met daarop nationale en Europese trendinformatie over alcohol en druggebruik. Op de ESPAD-website zijn cijfers te vinden over algemene trends onder Europese jongeren en is er voor elk deelnemend land een grafiek waarin de cijfers worden vergeleken met het Europees gemiddelde. Op de site van het RIVM worden cijfers uit trendonderzoeken, Kamernotities en registraties gepresenteerd.

ESPAD

Het European School Survey Project on Alcohol and other Drugs (ESPAD) meet driejaarlijks de Europese trends in alcohol- en drugsgebruik bij Europese scholieren. Dat begon halverwege de jaren tachtig van de vorige eeuw in acht Europese landen. In de jaren negentig deden er 21 landen mee. Op de ESPAD-site (www.espad.org) is een grote hoeveelheid cijfermateriaal beschikbaar over

het gebruik van alcohol en drugs onder Europese jongeren.

De site opent met een kaart van Europa, waarop per land doorgedrukt kan worden naar gegevens van de lokale onderzoeksleiders en de belangrijkste resultaten voor dat betreffende land. Zo blijkt uit de resultaten voor Nederland dat circa 85% van de jongeren in het afgelopen jaar heeft gedronken. Dat is gelijk aan het Europese gemiddelde. Met betrekking tot dronkenschap scoort de Nederlandse jongere zelfs onder het gemiddelde. Ruim 50% van de Europese jongeren was in de laatste twaalf maanden dronken, terwijl dat voor 46% van de Nederlandse jongeren geldt. Oostenrijkse en Deense jongeren drinken flink meer dan de gemiddelde Europese jongeren en voor de Turkse jongeren geldt dat ze met betrekking tot elk middel - dus ook tabak! - onder het Europees gemiddelde scoren.

Aardig en zeer informatief is de samenvatting van de Europese gegevens. Die is te downloaden via de kop Summary en resulteert in een pdf-document van circa tien pagina's, waarin drie grote overzichtstabellen staan met daarin per land uitgebreide gegevens over het gebruik onder scholieren.

RIVM

Het RIVM biedt een uitgebreid hoofdstuk over drugs en alcoholverslaving in het Nationaal Kompas voor de Volksgezondheid (www.rivm.nl/vtv/root/o6.html). Onder het kopje Psychische stoornissen is het onderwerp afhankelijkheid van alcohol, drug of andere stoffen te vinden. Hierin zijn veel cijfers over het beloop van afhankelijkheid, verschillen tussen Nederlandse regio's met betrekking tot afhankelijkheid en antwoorden op de

Suzan Oudejans (✉)
S. Oudejans is onderzoeker bij het Amsterdam Institute for Addiction Research (AIAR), Overschiestraat 65, 1062 XD Amsterdam. E-mail: oudejans@aiar.nl.

vraag of het aantal mensen met afhankelijkheid toe- of afneemt. Zo valt te lezen dat het aantal ambulante alcoholcliënten tussen 1993 en 1998 is gestegen van ruim 21.000 tot ruim 25.000 en dat het aandeel vrouwen in diezelfde periode is gestegen van een vijfde naar een kwart. Onder het kopje Drugs staat dat vooral het aantal inschrijvingen van cocaïnegebruikers is toegenomen, van een krappe duizend naar ruim achtduizend in tien jaar.

Hoewel de literatuurverwijzingen op deze site niet alle even actueel zijn (sommige zijn zelfs meer dan vijftien jaar oud), geeft de site een goed overzicht van de grote

hoeveelheid informatie die beschikbaar is over verslaving. Aardig is het kopje Kijk ook eens bij, dat onderaan de site staat. De onderste link Zorg: verslavingszorg biedt informatie over de Nederlandse verslavingszorg, met gegevens over de vraag naar verslavingszorg, het aantal inschrijvingen per middel en per periode. Erg mooi is de kaart van Nederland met daarop aangegeven alle regionale instellingen voor (ambulante) verslavingszorg. Klikken op deze punten geeft contactinformatie en een link naar de website van de betreffende instelling.